

Mirovni inštitut

Inštitut za sodobne družbene in politične študije

The Peace Institute

Institute for Contemporary Social and Political Studies

Mag. Miro Haček

**REGIONALIZACIJA SLOVENIJE OB
VSTOPANJU IN PO VSTOPU V EVROPSKO
UNIJO**

*Raziskava v okviru projekta raziskovalnih štipendij
Mirovnega inštituta 2002*

©Mirovni inštitut, Ljubljana, 2003

(Študija je v pripravi za tisk)

POVZETEK:

Regionalizem in regionalizacija so v zadnjem desetletju ena najaktualnejših tem znotraj evropskih institucij in v širšem prostoru Evropske unije. Institucije Evropske unije spodbujajo reformiranje lokalne samouprave in si prizadevajo za zmanjševanje razvojnih razlik in za odpravljanje skrajnih rešitev. Evropska unija pa nima izoblikovanega enotnega regionalnega modela, ki bi nadomestil množico obstoječih različnih rešitev. V desetih letih samostojnosti Slovenija še ni zmogla dovolj močnega interesa in politične volje, da bi začela s procesom regionalizacije, znotraj katerega bi zmogla začeti s procesom decentralizacije. Slovenija regije oziroma pokrajine potrebuje, o tem ni dvoma. Vendar pa Slovenija pokrajin ne potrebuje predvsem zaradi pritiskov iz Evropske unije ali zaradi tega, ker se v nasprotnem primeru ne bi mogla vključevati v evropske integracije. Slednja trditev se v laični javnosti sicer pogosto pojavlja in se še pogosteje navaja kot izgovor za nujnost takojšnje ustanovitve – kakršnihkoli že pač – pokrajin. Ustanovitev pokrajin ni pogoj za vstop Slovenije v Evropsko unijo, pač pa je potrebno spoznati, da je njihova ustanovitev predvsem v lastnem, slovenskem interesu. Regije so namreč v Uniji v zadnjih letih postale ena vodilnih moči tako evropske integracije kot tudi decentralizacije. Evropske regije so (bile) vedno mišljene zgolj kot faktor, ki naj zagotovi implementacijo razvojnih programov, zagotovi racionalno porabo v tem namene zagotovljenih finančnih sredstev ter v končni fazi zagotovi dodaten ekonomski vpliv v to so tisti vzroki, zavoljo katerih bi morala regije ustanoviti tudi Slovenija. Obenem pa drži trditev, da se Slovenija brez vzpostavljene in delujoče regionalne mreže ne more enakovredno kosati za sredstva iz evropskih regionalnih strukturnih in kohezijskega sklada, ki so namenjena regijam, njihovemu razvoju in čezmejnemu sodelovanju. V okviru pristopnih pogajanj je Slovenija sicer začasno zaprla poglavje »Regionalna politika in koordinacija strukturnih instrumentov«. Glede delitve na statistične regije je bilo potrjeno, da bo Slovenija od predvidenega vstopa v Evropsko unijo v letu 2004 do izteka veljavnega proračunskega obdobja Unije konec leta 2006 na ravni NUTS-2 obravnavana kot ena sama regija. Slovenija bo v tem obdobju upravičena do vseh vrst strukturnih in kohezijskih pomoči, ki so trenutno na voljo. Ta rešitev pa gotovo ni dokončna. Slovenija je za pristopno konferenco sredi leta 2002 pripravila posebno izjavo, v kateri je zapisano, da želi kot članica nadaljevati pogovore s Evropsko komisijo o delitvi na regije in to vprašanje rešiti najkasneje do konca leta 2006, s čimer naj bi si kot članica zagotovila delitev na več regij in s tem upravičenost do večje strukturne pomoči v naslednjem proračunskem obdobju Unije.